

dijous, 10 d'octubre de 2019

Els humans ja emmagatzemaven menjar fa 400.000 anys

Segons una recerca realitzada a Israel on participen investigadors de la UdL

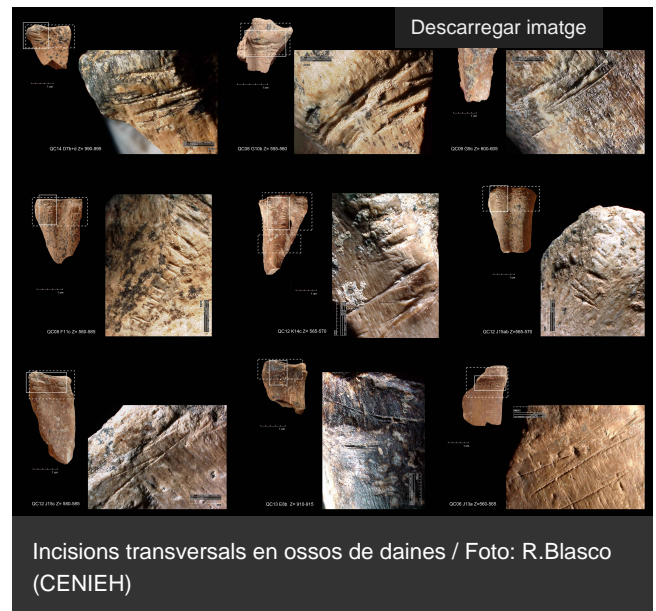
Els humans del Plistocè Mitjà, fa uns 400.000 anys, ja emmagatzemaven menjar per consumir-lo amb posterioritat. Així ho posa de relleu una recerca liderada pel Centre Nacional d'Investigació sobre l'Evolució Humana (CENIEH [<https://www.cenieh.es/>]) on han participat els investigadors de la Universitat de Lleida (UdL) Daniel Villalba i Antoni Margalida (UdL i IREC-CSIC). Els resultats de l'estudi, realitzat al jaciment de Qesem Cave (Israel), els acaba de publicar la revista internacional *Science Advances* [<https://advances.sciencemag.org/>].

Els investigadors del CENIEH, la UdL, la Universitat de Tel-Aviv, l'Institut Català de Paleoeologia Humana i Evolució Social (IPHES), la Universitat de Berna (Suïssa) i l'Institut d'Investigació en Recursos Cienegètics (CSIC-UCLM) han analitzat les marques antropogèniques de les restes de fauna trobades a la cova de Qesem. Utilitzant sèries experimentals que controlen el temps d'exposició i els paràmetres ambientals, combinats amb anàlisis químiques, han avaluat la preservació de la medul·la òssia, que aportava alts nivells d'àcids grassos a la dieta.

L'objectiu de la recerca era esbrinar si l'extracció de medul·la estava vinculada única i exclusivament amb el seu consum immediat; si l'emmagatzematge deliberat de determinats ossos per a un consum posterior podria deixar algun senyal recognoscible en processos de fossilització; i quin era el temps aproximat de conservació en condicions òptimes.

En l'estudi experimental han processat 79 ossos de la zona distal de potes de cérvol (*Cervus elaphus* [https://ca.wikipedia.org/wiki/C%C3%A9rvol_com%C3%BA]), amb alt contingut medul·lar, per comparar-los després amb els de daina (*Dama dama* [<https://ca.wikipedia.org/wiki/Daina>]) trobats a la cova. I els han sotmès a tres escenaris ambientals diferents: tardor, hivern i una simulació de les condicions mediterrànies d'Israel. També han introduït la variant d'ossos "sense pell" per a comparar químicament si existien diferències en la preservació nutricional.

Els investigadors han aïllat marques concretes lligades a l'extracció de pell seca i han pogut determinar un baix índex de degradació de greix medul·lar fins aproximadament la sisena setmana d'exposició, moment en el qual la pèrdua de nutrients comença la seua acceleració. La comparació de les marques experimentals amb les arqueològiques els ha permès plantejar la possibilitat d'un processament secundari i, per tant, un possible consum diferit de medul·la en el cas d'aquests óssos de cèrvol.

Això planteja uns comportaments que exigeixen una certa capacitat de planificació i previsió dels humans que habitaven el Pròxim Orient al Plistocè Mitjà. "L'acumulació deliberada d'ossos implica una preocupació anticipada per les necessitats futures, i una capacitat de desplaçament temporal que supera l'aquí i ara com a forma de subsistència", asseguren els investigadors. "Aquesta és la primera evidència d'un comportament tan nou i pot obrir una nova porta sobre els modes d'adaptació dels humans al Paleolític", afegeixen.

MÉS INFORMACIÓ:

Article *Bone marrow storage and delayed consumption at Middle Pleistocene Qesem Cave, Israel (420 to 200 ka)* [<https://advances.sciencemag.org/content/5/10/eaav9822>]